

Ontwerp accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Master in de communicatiewetenschappen (master) van de Universiteit Antwerpen

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
29 februari 2016	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Ontwerp	
accreditatiebesluit	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
(004410)	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als goed
bijlagen	
4	De opleiding maakt deel uit van de Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen. In 2013 – 2014 telde de academische masteropleiding 259 studenten.

De opleiding wil individuen vormen die communicatiegerelateerde fenomenen kritisch kunnen onderzoeken, beschrijven, toepassen en sturen vanuit een brede, sociaalwetenschappelijke benadering en in een internationale context. De opleiding opteert voor een sterk sociaalwetenschappelijke invalshoek bij de studie van communicatie als maatschappelijk fenomeen en als vorm van wetenschapsbeoefening. Afgestudeerden moeten beschikken over probleemoplossende vaardigheden die hen inzetbaar maken in uiteenlopende beroepen. Ondanks deze flexibiliteit streeft de opleiding er ook naar dat zij door hun specialisatie een dieper inzicht hebben in ofwel het domein van de strategische communicatie ofwel het domein van de mediastudies.

De opleiding heeft een duidelijke visie op de manier waarop een academische opleiding communicatiewetenschappen relevant kan zijn voor de beroepspraktijk. De opleiding kiest ervoor om de student binnen de bestaande opleidingsonderdelen academische vaardigheden aan te leren die ook nuttig zijn in de beroepspraktijk, eerder dan aparte opleidingsonderdelen te creëren om vaardigheden te verwerven.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende

De masteropleiding telt 60 studiepunten. De studenten kiezen tussen twee afstudeerrichtingen: Strategische Communicatie en Mediastudies. Daarnaast kunnen ze ook kiezen voor een specifieke masteropleiding: de Master Filmstudies en Visuele Cultuur of de Master Politieke Communicatie (geen onderdeel van deze visitatie).

Pagina 2 van 8 De afstudeerrichting Strategische Communicatie richt zich op informatieve en persuasieve communicatie bij bedrijven, overheden en social profitorganisaties. De afstudeerrichting Mediastudies richt zich voornamelijk op de mediasector, zoals radio en televisie, film en journalistiek. De afstudeerrichtingen delen twee opleidingsonderdelen. In Hedendaagse stromingen in communicatiewetenschappen ligt de klemtoon vooral op theoretische reflectie, terwijl Methoden van communicatieonderzoek inzet op methodologische reflectie. Daarnaast kiezen de studenten een toepassingsgericht seminarie (Interpersoonlijke communicatie, Journalistiek en mediatraining, Mediamanagement, Webcommunicatie, Audiovisuele media of Visuele studies). Verder kiezen studenten een aantal keuzeopleidingsonderdelen (27 studiepunten). Elke afstudeerrichting biedt een cluster van zeven opleidingsonderdelen, aangevuld met de stage die gekozen wordt in aansluiting bij het studiedomein. Ten slotte schrijft iedere student een masterproef (15 studiepunten). De masterproef vormt het sluitstuk van de opleiding en staat centraal in het masterjaar. De masterproef is een zelfstandig werkstuk geschreven op basis van literatuurstudie en zelfstandig onderzoek. De begeleiding gebeurt grotendeels individueel, maar docenten kunnen ervoor kiezen bepaalde overlegmomenten collectief te organiseren. Een aantal tussentijdse deadlines moeten bijdragen aan het tijdig afronden van de masterproef. Zo moet voor de kerstvakantie een startpaper ingediend worden, die bij het begin van het tweede semester in groepen van 4 à 5 studenten (via peer review) besproken wordt. Na de paasvakantie moet een voorlopige versie ingediend worden bij de promotor, zodat de masterproef al vorm heeft ruim voor de uiteindelijke deadline.

Studenten krijgen in de masteropleiding ook de kans om kennis te maken met het beroepenveld. Naast de seminars waarin het verwerven van een aantal specifieke, meer praktische vaardigheden centraal staat en die meestal begeleid worden door mensen uit de praktijk en gastsprekers uit het werkveld, is de stage de plaats bij uitstek waar de studenten de verworven inzichten maar vooral vaardigheden en attitudes uit de ganse opleiding in de praktijk omzetten. Hoewel de opleiding via deze aanpak stappen vooruit gezet heeft in de beoordeling van de stage, meent de commissie dat beter bewaakt moet worden dat studenten relevante taken uitvoeren tijdens hun stage.

Hoewel studentgecentreerd en competentiegericht onderwijs centraal staat in de onderwijsvisie van de Universiteit Antwerpen, bekleden hoorcolleges een centrale rol in de masteropleiding. Wel wordt er daarnaast geregeld gebruik gemaakt van activerende werkvormen, zoals oefeningen, werkcolleges, individuele en groepsopdrachten, casussen en papers. Om werkstudenten te faciliteren worden er extra inspanningen geleverd. Zo worden er video-opnames gemaakt van een aantal hoorcolleges, wordt begeleide zelfstudie voorzien en worden er soms lessen en contactmomenten na de werkuren georganiseerd. Op basis van gesprekken met studenten en alumni, meent de commissie dat de gebruikte werkvormen in de masteropleiding over het algemeen geschikt zijn om de nagestreefde leerresultaten te bereiken.

De Universiteit Antwerpen moedigt internationale mobiliteit van studenten en docenten aan. De opleiding telde de voorbije jaren een stijgend aantal uitgaande studenten per jaar (in 2012 – 2013 12 op 90 afstuderenden). Studenten kunnen kiezen om vakken of de stage in het buitenland op te nemen. Om de opleiding aantrekkelijker te maken voor buitenlandse studenten wordt ook het gebruik van het Engels in de eigen opleiding aangemoedigd. Naast de studentenmobiliteit stimuleert de opleiding ook de docentenmobiliteit. Naast internationale mobiliteit investeert de opleiding ook in Internationalisation@home om zo veel mogelijk studenten tijdens de opleiding in aanraking te laten komen met internationale

Pagina 3 van 8 invloeden. In de masteropleiding wordt 21% van de opleidingsonderdelen (Popular culture, Radio and Television Studies, Internal Communication en Consumer psychology) in het Engels gedoceerd.

De beschikbare materiële voorzieningen voldoen. De studenten communicatiewetenschappen krijgen les op de Stadscampus van de Universiteit Antwerpen. Voor inhoudelijke studiebegeleiding kunnen de studenten terecht bij hun lesgevers. Voor vragen over de opleiding, studietrajecten en studievoortgang kunnen studenten terecht bij de facultaire studietrajectbegeleider. Ook de studievoortgangbewaking behoort tot de taken van de studietrajectbegeleider. Studenten worden opgevolgd en kunnen voorwaarden opgelegd krijgen bij een te lage studie-efficiëntie. Indien nodig verwijst de studietrajectbegeleider door naar gespecialiseerde diensten van de universiteit.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende

De opleiding wordt aangeboden binnen het semestersysteem, met examens in januari en juni. De toetsing sluit aan bij de beoogde leerresultaten. Via een goed uitgebouwd toetsbeleid wordt de kwaliteit van de toetsing bewaakt. Docenten worden ook goed ondersteund om kwaliteitsvol te toetsen. Schriftelijke examens zijn een veel gebruikte evaluatievorm, maar worden aangevuld met permanente evaluatie, opdrachten en presentaties. Ook vormen van toetsing zoals vaardigheidstoetsen, zelf-evaluatie en peer assessment, een portfolio en presentaties, worden geregeld gebruikt. Studenten zijn tevreden over de transparantie van de beoordeling en over de mogelijkheden om feedback te vragen. Wel wordt het initiatief voor het vragen van feedback vaak bij de student zelf gelegd.

Ondanks inspanningen van de opleiding, blijft een substantieel deel van de studenten het afwerken van de masterproef uitstellen. Dit is de belangrijkste reden waarom studenten studieovertraging oplopen. Voor het overige is het studierendement in de masteropleiding hoger, hoewel ook hier verbetering noodzakelijk is. Het percentage studenten dat de opleiding op één jaar afrondt, daalde immers tussen 2007 en 2011 van ruim 78% tot 49%. De opgelopen studieovertraging leidt evenwel zelden tot volledig afhaken. Na meerdere jaren slaagt immers meer dan 90% van de studenten die de masteropleiding aangevat heeft er ook in om een diploma te behalen.

Afgestudeerden beschikken over de nodige academische competenties. Ze voelen zich wel minder beslagen om direct aan de slag te gaan op de arbeidsmarkt. Bijna de helft van de alumni kiest voor een bijkomende opleiding (andere masteropleiding, lerarenopleiding, doctoraatsopleiding) om hun kansen op de arbeidsmarkt te maximaliseren. Niettemin vinden afgestudeerden die wel op zoek gaan naar een job vrij snel werk. Ze komen terecht in een brede waaier van functies en in uiteenlopende sectoren. De opleiding heeft evenwel geen gedetailleerd beeld van waar studenten terechtkomen.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Master in de communicatiewetenschappen (master) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Besluit

betreffende de accreditatie van de Master in de communicatiewetenschappen (master) van de Universiteit Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Master in de communicatiewetenschappen (master) georganiseerd door de Universiteit Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen met de volgende afstudeerrichtingen: Strategische communicatie en Mediastudies. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2016 tot en met 30 september 2024.

Den Haag, 29 februari 2016

De NVAO
Voor deze:

Lic. A. Verreth
(vicevoorzitter)

Pagina 5 van 8 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	
Oordeel	
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel opleiding	Voldoende

Naam instelling	Universiteit Antwerpen
Adres instelling	Prinsstraat 13 B-2000 ANTWERPEN
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen (AUHA)
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Master in de communicatiewetenschappen
Niveau en oriëntatie	master
Bijkomende titel	geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Strategische communicatie; Mediastudies – Aanwezig
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	60
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ¹	2015-2016 (en verder)
(Delen van) studiegebied(en)	Politieke en sociale wetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	03 Social sciences, journalism and information/0319 Social and behavioural sciences

¹ Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. Zelfstandig initiëren, plannen en uitvoeren van fundamenteel en toegepast communicatiewetenschappelijk onderzoek op het niveau van een junior onderzoeker en hierover rapporteren naar een divers publiek (academici, beleidsmakers, media), zowel schriftelijk als mondeling.
2. De verhouding tussen media, communicatie en maatschappelijke context duiden en kritisch evalueren, zowel vanuit een zender- als ontvangerperspectief.
3. Wetenschappelijk verantwoorde oordelen formuleren rond communicatiegerelateerde problematieken op grond van relevante informatie bekomen via de geëigende onderzoeksmethoden.
4. Zelfstandig beleidsplannen concipiëren in verband met communicatiegerelateerde onderwerpen binnen verschillende professionele contexten, zowel binnen een profit als non-profitcontext, zowel binnen een private als overheidscontext.
5. Een communicatiebeleid zelfstandig vertalen naar een operationeel programma en de implementatie ervan op een verantwoordelijke manier organiseren en evalueren.
6. Nieuwe trends in communicatie detecteren en beoordelen vanuit een gespecialiseerde en geavanceerde kennis van en inzicht in medialandschappen (nationaal en internationaal), communicatietechnologieën en de samenleving.
7. Nieuwe evoluties in communicatiewetenschappen detecteren en beoordelen vanuit een gespecialiseerde en geavanceerde kennis van en inzicht in communicatietheorieën en communicatieonderzoeksmethoden.
8. Bij de beroepsuitoefening verantwoordelijkheidszin tonen en een uitgesproken ethische, kritische, deontologische reflectie aan de dag leggen m.b.t. communicatieproblemen.
9. Efficiënt functioneren binnen multidisciplinaire en internationale werkomgevingen.

Vorzitter:

- prof. dr. Peter Neijens, (onderwijsdeskundige) Hoogleraar Persuasieve Communicatie, Universiteit van Amsterdam.

Leden:

- prof. dr. Susanne Janssen, Hoogleraar Media en Cultuur, Voorzitter Afdeling Media en Communicatie, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- dr. Martin Tanis, Onderwijsmanager afdeling Communicatie Wetenschap, Vrije Universiteit Amsterdam;
- Hannah Carlier, studente Communicatiewetenschappen, KU Leuven.

De commissie werd ondersteund door Pieter-Jan Van de Velde, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad, secretaris.